

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Консолідація чи прострація?

I.

В справі т. зв. „всенародних“ ювілеїв, що припадають на р. 1898, пишуть нам зі Львова:

Дня 2-го с. м. відбули ся одно по другім засідання історичної й фільологічної секцій Наукового тов. ім. Шевченка. По вичерпаню справ наукових взяли зібрані члени на внесенє проф. д-ра Ол. Колесені під розвагу справу відомого проєкту шо-до ніби-всенародного обходу в р. 1898-ім ювілею знесеня панщини. Проводив нараді голова товариства проф. Грушевський, а по довший, живій дискусії ухвалили зібрані всіми голосами против одного, щоб визвати виділ товариства, аби усунув ся від обходу яких небудь народних ювілеїв разом з людьми, що зневажають всякі основи народности й свободи, а в народних обходах готові брати участь лише о стілько, о скілько се відповідає їх власним огидним цілям. — Так шож, рішенє таке запало, проф. Грушевський предложив его виділови, а виділ — не прийав его до відомости. Так отже, дякуючи новому виділови, опинилось Наукове товариство ім. Шевченка на самій середині стухлого москвофільського багна і зійшло щасливо до позему тих наших народних товариств, що ніби-то ще носять народну фірму, але в дійсности стались уже відражаючою псевдо-народною декорациєю безличної платної москвофільської агітації.

Фактом є, що ініціатива до відомих т. зв. всенародних ювілеїв (знесеня панщини й — розбудженя якогось ніби-нового життя серед Русинів, а в дійсности — цілковитого дикого его погнобленя по арештованю Шевченка й розбитю Кирило-Методієвського братства в Росії, а кацапських агітацій на велику скалю у нас в Галичині), що ініціатива до сих ювілеїв вийшла від тіла політичного, від відомого чисто-політичного т. зв. „краєвого“ руского „спільного“ виборчого комітету. Хоч би й без того було річню ясною, що сї ювілеї мають виключно політично-агітаційне значіне, то вже сама чисто-політична фірма ініціаторів надає їм значіне політичне. Колиб товариство ім. Шевченка по тій причині було а рїогі відкинуло запрошенє „краєвого“ руского виборчого комітету — ніхто не посмів би був до него навіть ніякої претенсії мати! Голова товариства міг навіть усунути такі запросини з порядку дневного. Тимчасом ті самі люди, що мали лице виступати против проведу пос. Ол. Барвіньського в товаристві по тій ніби причині, що вже само імя пос. Барвіньського „вносило его політику“ до товари-

ства (хоч і найбільшій его ворог не міг вказати хочби й одробини сїї політики в его діяльности яко голови), ті самі, шо — як на пр. проф. Романчук — твердили, шо будім-то ім о то лише іде, щоб в товаристві „не було ніякої політики“, ті самі люди мають тепер лице втягати товариство до акції політичної, і то ще так огидної, як ціла ся ніби-консолідаційна спілка! Красно буде обходити товариство ім. Шевченка 50-ті роковини першого року неволі Шевченка! От така-то льогіка, конєквенція й честь сих ніби-народовців. Се треба собі затамити, але заразом і пригадати тим добродіям, щоб трошки ліпше зважали на обєяг діяльности приписаний їм не то вже честно але — *статутом* товариства!

Шож до самих ювілейних обходів, то дарма тут заступати ся такими дитячими аргументами, як ось на пр., шо проф. Романчук присягав ся, шо в „точках програми“ ювілейних обходів не буде ні одной „кацапєкої точки“ і т. п. Чи буде, чи не буде — то ще побачимо, але не буде й ні одной щиро-народної точки, будуть безбарвні, та й то лише на позір такі, бо зміст і барву надасть їм вже опісля серед народу до своєї вподоби москвофільська агітація. Не буде ні одной щиро-народної точки — бо москвофіли не позвolyтять, а колиб они нині цофнули ся від спілки, то в якій-же глупій і сьміпній ситуації опинились би наші народовці опозиційности? Щирих, чистих між ними нині на пальцях одной руки зчислити можна, а шо до народу — то й ошукуватись дарма: наряд за ними не стоїть, наряд нині збаламучений і стоїть як не за москвофільськими то за радикальними агітаторами. Се наші махери між народовцями добре знають, а шо до праці й по жертвованя у них ні сїду охоти — тож і тремтять на сам спогад розриву з кацапами. Се повторяєсь та сама історія, шо недавно з кандидатурами виборчими: ніби то присягав ся п. Романчук, шо не будуть ставлені москвофільські кандидатури, і шож? — москвофіли все такн ставили і своїх кандидатів, на пр. адв. Короля, а впрочім — чи нині котрий з вибраних уже сконсолідованих послів посеміє хоч словечко сказати против москвофільів, посеміє на пр. хоч словечком уїмнутись о „Народний Дім“, „Ставропігію“? Не посеміє! бо москвофіли малиб право плюнути му в очи за „зраду“!! Противно, мусить „поважати“ москвофільські „переконаня“, передставляти москвофільство в можливо лагіднім освітленю, заперечувати на команду всім знані факти москвофільської агітації (на пр. москвофільські проповіді і т. п.), уїдати на Барвіньського, а впрочім — гарнесенько тримати язик

за зубами. Тай срібняків передплатників шкода... Колиб так москвофіли від спілки цофнули ся, то нашим геніяльним політичним... жебракам требаб хіба робити знов яку „нову еру“, з австрійским правительством...

У кого ті жебраки уже не жебрали: у молодочехів, антисемітів, шенереріянців, соціал-демократів, тепер цілують ся з паломниками!!

В подібнім положеню як виділ товариства ім. Шевченка опинились і деякі другі наші народні товариства, шо в них мають провід люди, шо досє були ще добрими, хоч „опозиційними“, народовцями й держались здалека від консолидації. Той самий чоловік, шо не так то давно нап'янував в „Буковині“ консолидаційну промову проф. Ц-го на нирі сокільськїм, нині є... делегатом в ювілейнім комітеті. Цікава преці річ, чи от, на... ювілейнім комерсі, вільно буде засьпівати „Ще не вмерла Україна“, та чи пп. Марков і Мончаловський при сїї пісні піднесуть ся враз з другими з своїх місць? А коли не буде вільно, або коли згадані панове зневажать яку нашу пісню або промову, шо тоді скаже недавній такий рішучий антагоніст проф. Ц-го? Так то переводять ся згодом погляди. Не поможе тут нічо покривати ся плащем лояльности з нагоди цїсарського ювілею: в старім нашім рутеньстві була бодай щира кріпка оборона інтересів селянства й духовенства, нове рутенство вміє ще лише кацапам вислугувати ся та гіпнотизує ся добровільно консолидаційними фразами геніяльних політичних паломарів, та жебраків — надутих а лїнивих...

Правдива консолидація у нас потрібна й можлива, але лише на основі позитивної народної праці. Схоче нам при сїї праці помагати — без задних мислей — москвофіл, — гаразд! Але лізти в москвофільське багно й братати ся там з агентурою — се таки не консолидація!

II.

В сїї самій справі дістаємо слїдуюче письмо:

Відень, дня 10. червня 1897.

Чи університетська молодіж має обовязок, а радше право забирати голос в політичних справах народа, виявляючи свій погляд на поодинокі справи? З нагоди недавних політичних демонстрацій будапештєнських студентів се питанє було поставленє збором професорів будапештєнського університету. Один з поміж тих професорів відповів на се питанє: так, молодіж має право не лиш виявляти свої погляди на політичні справи, але й боронити своїх політичних пересьвідчень, де лиш було-б сего треба. Для наших сконсолідованих політиків з „Галичанина“ і з „Дїла“ висказ „якогось там“ будапештєнського професора може бути неміродайний, може

бути навіть глухий тогді, коли він стає в розріз з їх волею-бажанем. Та я й не думаю чужими словами побивати сконсолідоване обурене названих часописів, викликане звітною заявою „Академічної Громади“ у Львові в справі народовско-москвофільського святкованя 50-літнього ювілею знесеня панщини в Галичині. Тут „сама себе раба беть.“ Був час, — се ще не так давно — коли та сама обурена тепер на політичну заяву молодези редакція „Дьла“ користалась навіть з куртуазийного новорічного привіту віденської „Січи“, щоби лиш, перепечатавши его, показати своїм читачам, куди хилять ся молодечі симпатії. Редакція „Дьла“, правда попеклась тогді на тих горячих симпатіях, бо пока ало ся, що такі самі куртуазийні привіти з Новим роком одержали від віденської „Січи“ також редакції „Буковини“ і „Руслана“, та се, змінюючи в „Дьль“ погляд на симпатії молодези*), не повинно чейже змінювати фактом ствердженого погляду на урівнене тої молодези до висказуваня своїх симпатій і взагалі своїх думок про політичні справи. Хто раз покликуював ся на молодіж і її думки, той дав тим самим доказ, що числить ся з ними. Коли-б „Дьлу“ тепер захотіло ся такі погляди як згаданий погляд будапештського професора назвати глухими, то як назве воно свою власну практику?

Тих кілька думок насунуло ся мені після свѣжих ще напастей на молодіж зі сторони „Дьла“ і такихже напастей а радше кацапської балачки в Моніторі свѣжо упечатеного сотрудника „Дьла“ п. Р(омана)-С(урмача), бувшого врешті вже й сотрудником „Народної Часописи“, „Галичанина“, „Посланника“, „Руслана“ і „Громадського Голосу“, горячого защитника унії і противника московської шизми в руско-польскім „Людівім видавництві“ і певно ще в недалекім часі сотрудника „Душнастиря“, одним словом кругом-консолідатора. Могли впрочім подібні думки насунутись вже неодному й давніше, по поводу зміни в поглядах „Дьла“ на народні віча, котрі — про се писано вже в „Буковині“ — були і неопотрібні і шкідливі, як довго осуджували новорічну політику п. Романчука і як довго „Дьло“ та п. Романчук мусіли перед ними треміти, а стали дуже важкі й користні, бо стали голосом всего народу, коли почали їх скликувати консолидатори. Політичні неконсенсвенції народовської партії повтаряють ся і становлять вже історію. Ба що більше, они становлять головну ціху народовської тактики, котра в останнім часі грубшим винцем ударила молодіж „Академічної Громади“, вдарила-б певно ще й другий раз молодіж „Січи“, коли-б її зсолідаризоване з заявою „Академічної Громади“ дійшло до відомости загалу.

Дня 4-го с. м. відбули ся загальні збори віденського товариства „Січ“. Після поагодженя внутрішніх справ товариства зібрані члени зробили предметом нарад звітну заяву „Академічної Громади“, з котрою „Січ“ остає в дружних зносинах. Поставлене першим бесідником внесенне, щоби з поступком „Академічної Громади“ зсолідаризувати ся і заявити се в імені товариства „Січи“ публично в часописях, прийняли в еї зібрані з виїмком двох. Ті два заявили ся против заяви „Академічної Громади“. Один з них (кореспондент „Дьла“) назвав еї лиш „глупою“; другий, видачи в святкованю ювілея знесеня панщини виключно соціальну маніфестацію, твердив, що на такий „соціальній основі“ можуть станути разом усї політичні партії галицької Руси. Забув забути, що навіть „Дьло“ не заперечує політичного характеру консолидаційної маніфестації, скоро свою спілку з москвофілами силує ся виправдати меншою вже тепер агресивною москвофільською політикою. Не помогли ніякі аргументи зібраних „Січовиків“. Два „товариші“ не дали ся переконати і оба голосували против зсолідаризованя з заявою „Академічної Громади“. І що-ж стало ся? Хоч більшість — бо всі крім двох — були за тим, щоби згідно з львівською молодезію запротестувати в імені „Січи“ публично против святкованя 50-літнього ювілея знесеня панщини в спілці з

*) Віденська „Січ“ стратила тогді зовсім ласку редакції „Дьла“. Напаятована назвою „Січової шуги“ она перестала діставати „Дьло“ даром і не дістає его даром досі. Тяжкий засуд на духове зниджені!...

москвофілами, протесту сего не оголошено в часописях. Чому? Бо два, консолидатори, зробивши ту справу „внїшню“ справою товариства заявили, що в таких справах всякі заяви від товариства мусять мати за собою однодушну ухвалу всіх членів. Цікаве і зовсім повітне *liberum veto!* Не менше цікаво би однак знати, як би то аргументували ті самі панове, коли-б їм була потрібна відмінна ухвала, коли-б так більшість „Січи“ була заявила за консолидацією? Московська дипломатія, як бачимо, зайшла вже навіть до козацької „Січи“. Думаю, що „січова“ молодіж не вдовольнить ся таким ніби-внутрішнім поагодженем справи, сповнить свій обовязок і прилюдно зсолідаризує ся з заявою львівської „Академічної Громади“.

Січовик.

ПИСКАТІ ПАТРІОТИ.

Сего року виїхало з Буковини дуже багато селян до Канади. Можна рахувати їх на тисячі. Чи они добре зробили, то могли наші читателі змркувати з тих численних статей, які ми вже більше як від року подавали від себе і за американською *Свободою*. З них виходить зовсім ненова правда, що коли хто мудрий і гроші має, то всюди дасть собі раду; а дурному і бідному всюди біда. Наші селяни не мудрі і не багаті, тому і мало котрому щастить ся.

Користь з тих статей, які ми подавали про наших селян за морем, була значна, бо маємо з ріжних сторін вісти, що неодному селянинові відхотіло ся пробувати щастя за морем, коли з *Буковини* сам або посередно дізнав ся, яке там щасте жде на него. А друга користь була така, що інтелігенція дізнала ся, що нашому селянинові не достає, щоби він в широкім свѣті міг собі дати раду. Доки він сидить в селі, то нам здає ся, що иншого життя ему й не треба; а тут з численних прикладів видко як на долони непорядність і темноту нашого мужика, коли тільки вийде поза своє село. — Коби то з тих прикладів наша інтелігенція висновала собі науку, чого має селян учити!

Американська *Свобода*, видавана вже від часів редакції Нестора Дмитрова з правдивим замилованем і розумінем інтересів наших мужиків, віддала нам, австрійским Русинам, велику прислугу тим, що принесла нам правдиві, ненідкращені приклади, як поступають наші селяни в свѣті. Не щадила мужиків, коли треба було витягнути їх хиби, але не щадила і інтелігенції нашої, що знає мужика тоді, коли его треба до виборів або до демонстрації, але не займає ся ним в его щоденнім житю. Тогді нам подавати всі дуже інтересні замітки американської *Свободи* з життя наших емігрантів; хто їх хоче собі прочитати, нехай передилатить *Свободу* (адреса еї: To „Svoboda“, printing office, P. O. Box 13. Mt. Carmel, Pa, North America; — передилатати на рік 3 долари т. е. 7 зр. 50 кр.), ми лиш подаємо найбільше характеристичні статі *Свободи*. Одну з таких находимо і в числі з 3-го червня п. з. „Кривда нам!“ Пише еї о. Н. Дмитрів по американськи без пардону, та кілько в его словах крім жовчи і святаї правди! Веде ся у нас „високу“ політику, відводить ся увагу інтелігенції і мужиків від найживійших щоденних справ для пустих політичних фазерверків; селянин думає спершу, що всякі „консолідації“ роблять ся для его добра, а потім бере на розум і — втікає; а інтелігенція лишає ся і дальше зі своїми провідниками і політикою. Більше роботи для щоденного життя — таку раду треба би собі запам'ятати! *Свобода* пише так:

„Кривда нам! — кричать наші патріоти в Галичині, але так уже горлають, що трохи писків не пороздирають. Той крик відбиває ся о уши мужика, за котрого долею они так розпинають ся, і той мужик, пролявши кров при виборах, махнув рукою, сплюнув здорово, продав за безцін рідну землю і махнув за море.

— Там не буде вам кривди, горлають по дорожі агенти — там рай, там край дармоїдів, там лиш писок отвориш, а пироги з маслом падають тобі і просто в жолудок, навіть не потрібуеш завдавати собі праці і кусати...

Кривда нам! — загреміли мужики в Канаді. Нам належить ся ту панувати, нам обіцяли дати ціле господарство, цілий добуток — а ту що? Всего на всего 113 моргів землі! А воли де? А корови де? А плуг, а хата, а будинки? Кривда нам! заревіла товпа — ми будемо телеграфувати до Найяснішого Пана. Ми поїдемо до него, розкажемо, він не дасть нам бідувати, ми преці его діти, ми в войску служили. — Кривда нам! лунає між народом, аж в тім виступає один чоловік і забирає слово:

— Панове громадо! Та-ж ту в тім краю нема нашого Найяснішого Пана, ту є в Моніторію его невістка Стефанія. До неї удайте ся, а она вам певно поможе. — „Поможе, поможе“, закричали люди. „Телеграфуймо до неї, пишім письмо, сулліку подаваймо“. Чекайте люди добрі — відзиває ся той чоловік. Не пишіть ви письма, бо не вмієте писати до такої ясної пані. Ви лиш поїдете самі, впадете до ніг і просіть милости. — „Поїдемо, поїдемо“, закричали. Зложил людиска гроші для трох делегатів до Стефанії — вручили чоловікови тому, що так мудро порадив, щоби кунив білети. Чоловік пішов на дворець і пронав з грішми на нинішній день, а вхопив не багаті, тільки 70 доларів.

— Кривда нам! — кричить нарід, а ему вторують галицькі власти і пискаті патріоти, що не добули з себе навіть на стілько любови до народу, щоби навчити чоловіка, що жадної Стефанії в Канаді нема і що чоловік, крім 113 моргів землі нічого більше не дістає. Кричіть дальше „кривда нам“, а вчіть і нарід кричати, бо ви на то пискаті патріоти!

Дипломатія на всході.

Грецько-турецька угода не може ні раз поступити наперед. За багато там посередників. Кожда з європейських держав хотіла би узискати більше значіне на всході або бодай не стратити того, який має. Особливо Росія і Англія старають ся виперти себе взаїмно. Російський вплив на дворі султана тепер найбільший. Его старали ся підкупити англійські дипломати навіть підкупством впливових, турецьких мужів державних. Але ті заходи не вдали ся. Справа вийшла на верх і підкупили наші та везири скомпромітовані. Тепер заходять Англіїці з другого боку: за помічю турецької преси підбурюють опінію турецького загалу против Росії, що себто через неї Туреччина не могла заняти Греції. Підносять, що цар Николай звернувся прямо до султана, щоби залишив похід на Атеи і султан послухав сеї ради. Але такі ради може цар давати хиба підвласним собі азійским намісникам, а не самостійній, коронованій голові, верхннкови незалежної держави. Мимо того Туреччина виявляє велику охоту до згоди і не ставить великих трудностей. Досі відбули ся чотири засіданя європейських амбасадорів. Они збирають ся в павільоні Тофана а засіданя відбувають ся під строгою таємницею. Також нема на них секретарів а переговори не списують ся до протоколу. Се є важною подробицею в дипломатичнім церемоніалі. Уже тим самим виражене становище європейських амбасадорів супротив султана, що они виступають яко приятельскі дорадники і посередники в уложеню договору. Таке відношене відповідає дійсним обставинам і обовязкови куртуазії супротив султана. Річ очевидна, що через те всякі вісти про хід угодних переговорів дуже суперечні і суть тільки менше або більше удачними комбінаціями репортерськими.

Для Крети виготовили амбасадори проект автономії під зверхництвом султана. Сей проект подає Times в таким змісті:

І. Князь має бути християнином і чужинцем, вибраний державами, а uznаний султаном; сей князь Крети буде мати право застановляти всі прийяті народним збором закони; буде мати право видавати амністії; буде іменувати усїх урядників так християн як і магомеданців; буде виконувати найвисшу контролю над збройною силою краю.

II. Народний збір складатись буде з християн і могамеданців, котрі в міру числа населення будуть вибрані окремо одними і другими; буде сходитись що два роки і в особливих випадках буде ухвалити бюджет і всі закони простою більшістю голосів.

III. Фінанси. Посередні і безпосередні податки без виїмки, доходи з домен, салін і т. д., з пошт і телеграфів з виїмкою тих, що належать до сторонних правительств або компаній, мають іти до скарбу острова. По пяти літах буде край платити до цесарського скарбу 10.000 фунтів штерл. річного гарачу.

IV. Збройна сила. Турецького войска на острові не буде. До удержання порядку має служити при помочи відділів чужого войска жандармерія, остаюча в разі потреби під розказами одного або кількох чужих офіцирів. Коли чуже войско уступить з краю, то на его місце буде зорганізована краєва міліція.

V. Мова урядова має бути грецька, бо всі мешканці нею говорять. Закони, розпорядження і урядові оповіщення будуть оголошувані разом і в турецькій мові.

VI. Флягу буде Крета мати свою окрему.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 16. червня 1897.

Краєва рада шкільна відбула засідане дня 9. червня с. р. Ухвалено утворити для Вижиці п'ятикласову хлопчачу і таку саму дівочу школу на місце дотеперішньої школи під спільним зарядом. — Однокласові школи в Глітті і Самушині системізовані на двокласові школи. В Глітті та в Букшній управильнено відносини язикові. — Надчителями іменовано: уч. Івана Сипюка з Маморинці для Васлівців, Олександра Молдавана для Давиденів, Михайла Понескула з Чиреша для Йорданівців, Ісидора Остаповича з Вижиці для Рогізні, Дарія Пігуляка з Лашківки для Старої Жучки і надуч. Михайла Понича з Іенаса для Глиниці. Молодший учитель Омелян Гринюк зі Старих Фратівців іменований учителем у Вишнім Городнику. Одного учителя народного перенесли в стан супочинку. Розділено кільканайцятьом ученикам і ученицям тутешньої учительської семінарії підмоги грошеві на підставі особного поручення міністерства просвіти. Ухвалено міністерству просвіти предложити кандидата на місце провізоричного учителя, яке має обсядати ся при тутешній учительській семінарії. Надано нову сипендію Альфреда Будніла, ученикови радовецької гімназії, а другого ученика тойж гімназії увільнено при вступі іспиті від рисунків. Уч. Іванови Стефуракови уділено запомоги 100 зр. на дальше образование в технольоґічнім музею промисловім у Відні. Принято до відомости два справоздана іспн. Існескула що до шкіл народних повітів гурагуморського, серетського і сторожинецького.

В Ленківцях, в стодолі всеч. начальника громадского п. Петра Басараби буде в наступну неділю о 3-ій годині пополудні др. Стефан Смал-Стоцький здавати справу із своєї діяльності в буковинських соймі. Маємо надію, що не лиш Ленківські газди, але і з сусідніх сіл зійдуть ся люди численно, аби вислухати свого посла і порадити ся з ним в справах і потребах громадских.

Виховавчого значіння войска не може ніхто заперечити. Молоді люди учать ся там почуття обовязку, дисципліни і порядку. Не один, що не вийшов би через ціле своє жите дальше в світ, як до найблизшого жидівського місточка, побачить у війську иньші сторони, иньших людей. Але всего того за мало. Войско могло би далеко більше причинити ся для просвіти жовнірів і народа. Уже в Німеччині взяли ся до того способу і там кождий вояк перестунає письменний до резерви. При полках заведені школи для вояків, де вчать ся елементарних відомостей ті, що не могли в дитинстві ходити до школи. Школи такі не коштують майже нічо, бо учителями суть офіцири і більше освічені під-

офіцири, а часу найде ся у війську досить на таку науку і через те зовсім не терпить війскова служба. У нас мусить кождий жовнір навчити ся нумерів, бо має їх виписаных на гвері для ціляня, але дуже легко можна би розширити науку в згаданий спосіб і на читане та писане.

Люба згуба. В Кошляках коло Збаража в Галичині убив господар Іван Гроньський свою жінку а відтак повісив єї. Іван був статочним і заможним господарем. Молодий, бо мав всего 35 літ, здоровий і хороший, мав також добру жінку, молодшу від себе кількома літами. Та видко засмакували ему чужі агоди, хоть може і кваснійші від своїх. Іван залюбив ся в сусідці, 40 літній вдовиці, першій богачці в селі. Підстаркувата вдова спровадила его, здає ся, на сю дорогу, бо за єї намовою мав Іван допустити ся страшного душегубства на власній жінці. Жандармерія арештувала Гроньського і его співвинну, 40 літню любку.

Цікавий заклад станув між одним російським дідичем а богатим жидом. Они їхали в трийку з російським офіциром в однім возі полуднево-західної залізничі з Одеси до Києва. Офіцир пив вино і попросив дідича налити ся з его склянки. Коли дідич вплив, просив офіцир жиди до вина. Але жид відказав ся, звиняючись, що ритуал не позволяє жидови пити вина по християнній. Над тим почала ся суперечка, котра довела до закладу. Дідич казав, що такого припису нема, жид обставав при своїм — і заложив ся о 10.000 рублів. Дідич зложив гроші готівкою на руки офіцира а жид виставив чек. Коли приїхали до Києва, жид жадав звороту чека, але офіцир зажадав від него потвердження від рабіна, що справді є такий дивоглядний припис у жидів. Для жиди не було се так легко, бо котрий рабін схотів би так дискредитувати жидівський талмуд перед християнським світом? Жиди узнали програвшим, але він зателеграфував до банку, щоби чека не виплатити нікому. Для того ціла справа прийде перед суд, бо офіцир зложив гроші і чек в руки адміністраційної власти, а дідич поступив на правну дорогу против кошерного жиди.

Глухоніми розбійник. Перед черновецьким судом присяжних ставав глухоніми Микола Лисюк Василів з Вікна під закидом розбійничого убійства. Дня 11. цвітня почула жінка тамошнього писаря громадского крик далеко в поли і побачила на снігу дві особи, як бігали за собою і били ся. Она закликала двох своїх парубків і казала їм біти туди, щоби перешкодили на наєті. Коли парубки прибігли на те місце, побачили в рові якогось старого жиди в крові а убійник утік в поблизькі ворчі а відтак звідтам до села. Пізнали в утікаючім Лисюка. В селі він скрив ся на під до стодолі Данила Пікуса і звідтам витягнули его вийт з жандармом, що завідомлені стали шукати за убійником. Лисюк боронив ся, що жид казав ему провадити себе до Вікна, а коли він не хотів того вчинити, став жид его бити. В бійці мав витягнути Лисюк ніж і ненароком пробити жиди. Слідство вказало, що єя видумка зовсім неправдива. Убитий жид Мошко Ляіб Глявбах був старець 60 літний і не брав би ся бити здорового, сильного хлопца сам один серед чистого поля. Лисюк не міг подати слушної причини, що він робив далеко в поли під єю пору та по що узбрів ся в довгий острій ніж. Надто нашли при нім три десятки і кілька зр. дрібними гріпми, що походили з рабунку жиди. З того вийшло ясно, що Лисюк засів ся був на жиди з заміром забити его і обрабувати. Заєуд запав на кару смерти через повішене. Як ціла пересправа з глухоніми була трудна, так і оповіщене вироку було не легке. Товмачем був учитель Дубеньський і він показав засудженому знаками, що з ним має стати ся, а заразом вказав на образ цесаря і дав Лисюкови до зрозуміння, що може просити о помилуване. Лисюк перехрестив ся і потакнув, що хоче просити о ласку. Суд поручить его, здає ся, ласці монарха.

Пожар бальону. В Берліні лучила ся оноді трагічна подія. Винаходець нового бальону Вольферт пустив ся в товаристві механіка Кнабе в небезпечно воздушну подорож. Коли бальон сягав високости близько 1.000 метрів, дала ся

чути сильна детонація і в тій хвили побачено бальон обнятий полумінню. Кіш бальону відорвав ся і з надзвичайною скоростію злетів в пропасть. Оба нещасні подорожні згнули на місці. На їх тілах знайдено численні сліди попарення. Причиною катастрофи була імовірно експлозія в бензиновім моторі.

На нашу новинку в числі 109. Буковини про занедбаний старий цвинтар в Лукавці дістаємо від тамошнього заряду громадского повідомлене, що 1. напротів школи нема цвинтаря, лише хрест. 2. Сей хрест стоїть на території двірського обшару, на котрім двірник не міг нічого ні споводувати ні занехати. 3. Ніколи кругом сего хреста не було ніякого сьміття і не уживано его на склад нечистоти. 4. Правда лише, що в неприсутности властителя обшару двірського з названого місця брали глину, але се по его повороті зараз доведено до порядку. — Згадану новинку подали ми на підставі інформації лукавещих селян. Цікава генер річ, хто тут минає ся з правдою? Впрочім про лукавещі відносини ми заговоримо небавом ширше.

Чума іде на захід. З Царгорода доносять, що чума показала ся над Червоним морем в місцевости Дшїда. Єсть се найважнійше портове місто над Червоним морем і пристанею для Меки. Щорічно прибуває там над 50.000 паломників, щоби звидіти святі місця магомеданської віри. Клімат там нездоровий і дуже горячий. Температура досягає часто 40° а при горячім вітрі Самум навіть 55° Цельсія. Чума виступила там до тепер спорадично; на надзвичайнім заєданю санітарної ради в Царгороді устанвлено 15-дневну карантану для проїжджих в лазареті в Камарані коло Дшїди. Місто відділено від решти краю а спеціальна комісія виїхала тамтуди для розслідженя і здержаня небезпечного ворога.

Найдений скарб. Дня 19 мая в Михалкові о 3 годині рано побачив селянин Стефан Русак, що на горі, де перед кільканайцятьма літами найдено скарб, щось „палить ся“ а властиво щось блиснуло. Хлоп догадуючи ся (в що кождий хлоп свято вірить), що то „горять гроші“, зараз раненько пішов на се місце шукати грошній. Але як то на селі буває, кождий селянин дуже рано встає, отже Стефан Русак не міг укрити ся з своєю роботою. Побачив то другий хлоп Василь Лакустяк і нуже за ривсаль і давай конати землю. І стало ся чудо! Василь Лакустяк, покопавши кілька разів ривсалем, натрафив на скарб. Чистієньке золото в виді пацьорків величини ліскового орїха, малі тапки а радше покришки, штучно вироблювані розетки і штабки золота довжини одного дециметра — все то поспало ся в ноги Василеві Лакустякови. Оба хлопи кинули ся на золото і кождий забрав то, що ему удало ся скорше вхопити. Розуміє ся, що при такій роботі не обійшло ся без крику. На той крик збігло ся множество людей, почали копати землю і найдено ще більше штук пацьорків; аж прийшов вийт і наказав дальше конати. Таким способом найдено вже по раз другий в Михалкові скарб, що становить дальший тяг скарбу виконаного перед кільканайцятьма роками. Виконані предмети є дуже красно вироблені. Робота є ручна, кована. Золото без найменшої примішки. В селі крутять ся богато жидів, кождий старає ся видурити у хлопца якусь частину золота, толкуючи ему, що то не золото, а коли би навіть золото, то без вартости і т. д. Люди говорять, що там має бути ще законана „золота кобила“, т. є. скарб зашитий в кінську шкіру.

Телеграми „Буковини“.

З дня 16-го червня 1897 року.

Париж. Президент Фор одержав з причини замаху численні телеграми з желаньями, а між ними також від посторонних монархів. Всі послы і конзулі, що перебувають в Парижі, сенатори і заступники народні зголосили ся до авдиенцій. Жадних дальших арештовань не доконано до сего часу. Шукали за виновниками ціду вчо-

ранню ніч і день. Міністер внутрішніх справ наділить потурбованих публікою агентів медалями.

Париж. Агенція Гаваса доносить: Єдність держав що до рад, які подають Порті треває надаліше. Потверджає се, що Порта склонна до спокійного полагодження цілої справи. Тому праця в конференціях дає добрі вигляди.

Пам'ятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як веводи, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Ває по братньому

З поважанем
В. Данилевич,
машиніст у броварі Штайнера в Чернівцях, при ул. зелізьній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і однокое руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятій рік своєї діяльності. Фонди „Дністера“ після заключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінаций в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услія і видає поліси і квити в рускій язичі.

Зголошеня о уділене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не в заступлений, приймають ся.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
е на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ
від дня 1-го мая 1897 після часу середно-европейского.

відходять з Чернівців						приходять до Чернівців					
до Неполоківців, Святиня, Львова, Відня						з Відня, Львова, Святиня, Неполоківців.					
819	854	1232	404	1025		128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів						з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої					
118	351	832	—	635		—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселиці						з Новоселиці, Бояна, Садагури					
645	430	—	—	—		—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки					
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів						з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева					
814	535	—	—	—		635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вітїрка і пятиний.											
з Гадікфальви						до Гадікфальви					
до Радівців						з Радівців					
610	1003	228	612	805		542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни					
до Качика, Гурагумора, Вами і Кімполонгу						з Кімполонгу, Вами, Гурагумора, Качики					
1010	201	—	—	—		1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан					
до Сучави						з Сучави					
327	630	1009	216	718		442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами					
до Рус-Молдавиці						з Рус-Молдавиці					
346	647	913	1132	250		842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.											
з Карапчева						до Карапчева					
до Чудина н. С.						з Чудина н. С.					
854	1007	615	—	—		555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.											
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.											

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно европейский іде о 46 минут пізнійше від черновецкого часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. рано і зазначає ся підчеркненем минут.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях.

Перша на Буковині
РУСКА ДРУКАРНЯ
в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочинь, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

Замовленя приймає й редакція „Буковини.“

Котвиця
Liniment. Capsici comp.
з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирюющий лік на втиране: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна кушити у всіх антиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і принимати з осторожностью лише едликы зі значим знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.
Антика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

